

[Axel Dam.]

ten skal bære sig ad med at opfylde disse Ønsker. Noget helt andet er det med Programets Krav om Statskirkens Afskaffelse. Det har Staten nemlig baade Magt og Ret til at gøre, selv om et Mindretal ønsker dens Opretholdelse; hvis det derimod drejer sig om selve Religionen, kommer man helt uden for Politiken som det muliges Kunst, og det, hvad enten det er Religionens Afskaffelse eller dens Opretholdelse, man sætter paa Programmet; kun den ydre Skal, Kirken med dens Embeder, kan Staten opretholde, støtte eller lade sejle sin egen Sø, men hvad enten den gør det ene eller det andet, kan den ikke hindre, at Religionen dybest set er og bliver en privat Sag for den enkelte.

Kun Punkt 9 paa Ønskeseddelen skal jeg dvæle lidt mere ved, da dette Punkt i al sin Uklarhed betegner en Famlen hen imod noget rigtigt. Det gaar nemlig ud paa, at Bondens Ejendomsret til Jord og Hjem skal sikres gennem en Lovgivning, der hindrer Spekulation i Jord. Men hvorfor er det kun Bonden, der skal værnes imod eller hindres i Spekulation i Jord? Denne Spekulation trives jo endnu frodigere i Byerne med Udbytning af Lejerne, og hvilken Slags Ejendomsret er det, der kan sikres gennem en Lovgivning, der hindrer Spekulation i Jord? Kun den Ejendomsret, der betinges af, at enhver Værdistigning, som ikke skyldes arbejdsskabte Værdier af Ejerne, unddrages Køb og Salg ved at forrentes som Grundstigningsskyld til det offentlige. Men hverken denne eller nogen anden Vej til at hindre Grundspekulation nævner Programmet noget om.

Et andet socialistisk Parti, der i Mod-sætning til Nationalsocialisterne vil bekæmpe baade Klassehad og Racehad og altsaa tager Afstand fra Jødeforfølgelsen, kalder sig Danmarks realsocialistiske Parti. Maaske er Navnet valgt for at dække over, at der er saa faa politiske Realiteter, men des flere fromme Ønsker i Partiets Program: f. Eks. Afskaffelse af al Arbejdsløshed, udmærket, men hvordan? Bekæmpelse af Kapitalismen og Renteaager, Ejendomsrettens Bevarelse, hvilken Ejendomsret? Den Ejendomsret, som skal bevares samtidig med, at Kapitalismen afskaffes, altsaa med Afskaffelse af privat Ejendomsret til Produktionsmidlerne, kunde dog trænge til en nærmere Definition. Klarere bliver det ikke ved, at det ogsaa her kræves af Lovgivningen, at den forhindrer Spekulation ikke blot i Jord, men, som der staar, ogsaa i Prioriteter og i arbejdsskabte Værdier, altsaa en oplagt Selvmod-

sigelse. Ejendomsretten, hvad enten det drejer sig om arbejdsskabte eller ikke arbejdsskabte Værdier, betyder dog ikke andet end netop en saadan Raadighed over Tingene, at man frit kan handle med den og altsaa ogsaa eventuelt spekulere i at tjene noget ved en saadan Handel. En anden Selvmodsigelse kan nævnes: Bekæmpelse af liberalistiske Ideer, men dog Understøttelse af det private Initiativ, altsaa socialistisk Understøttelse af liberalistiske Ideer. Tomme Ord er Kravet om en betryggende Ordning af Boligforholdene, naar det ikke siges hvorledes. Ligeledes Kravet om en sund Ledelse af Statens Pengevæsen — er der noget Parti, der vedkender sig at kræve det modsatte? Bekæmpelse af enhver Overbeskatning af Forbrugerne o. a., „og andet“ maa vel betyde, at det ogsaa gælder andre Slags Skatter, Gummi-Elastikum er og bliver det, saa sandt som endnu ingen har kunnet paapege, end sige begrunde, hvor Grænsen er mellem Beskatning og Overbeskatning. Præferencestilling for dansk Arbejde og Genrejsning af en sundt arbejdende Handelsstand er ogsaa en Selvmodsigelse, thi hvorledes i al Verden skal en Handelsstand kunne arbejde sundt, naar den ikke frit kan vælge, hvilke Varer den maa handle med, men skal importreguleres efter en kortsynet og vildledt Patriotisme som den, Direktør Olesen er Talsmand for og synes at være Regeringens Konsulent i.

Logisk Tænkeevne har ikke været nogen dominerende Egenskab hos de Realsocialister, der har sammenmikset denne Ønskeseddel. Den rører en forbausende Mangel paa Kendskab til Realiteternes Verden og en meget mangelfuld Gennemtænkning af de opstillede Kravs Begrundelse og deres Konsekvenser. F. Eks.: enhver, der arbejder, skal være Medejer af det Samfund, han arbejder for, derfor skal Arbejderne have Andel i Storbedrifternes Udbytte. Hvorfor dog kun i Storbedrifternes? Kravet kunde dog med langt større Ret gøres gældende over for Smaabedrifterne, hvor den enkelte Medarbejder jo i langt højere Grad kan være Medaarsag til, om Forretningen gaar godt eller daarligt; i de store Bedrifter afhænger Udbyttets Størrelse jo navnlig af Overledelsens Dygtighed. Og hvad Logik er der i, at Lønnen for to Arbejdere i samme Fag og med samme Uddannelse og samme Dygtighed skal være vidt forskellig, fordi den enes Principal er en dygtig Forretningsleder, den andens en uduelig, der skaber Underskud i Stedet for Udbytte? Jeg maa værge mod den Misforstaaelse, at jeg ikke skulde kunne se